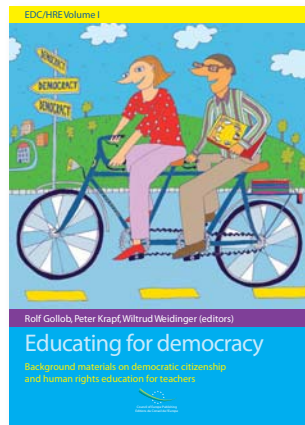

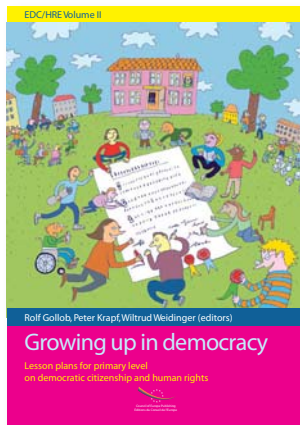
Příručky pro učitele:

„Žijeme demokracii“

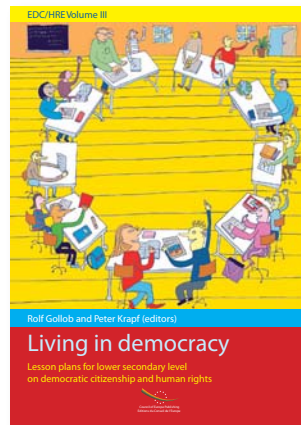
Svazek I Vzdělávání k demokracii (Educating for democracy): Materiály o výchově k demokratickému občanství a výchově k lidským právům určené učitelům (2010).

ISBN: 978-92-871-6920-4

Svazek II Vyrůstáme v demokracii (Growing up in democracy): Plány hodin pro základní školy na téma demokratické občanství a lidská práva (2010).

ISBN: 978-92-871-6728-6

Svazek III Život v demokracii (Living in democracy): Plány hodin výchovy k demokratickému občanství a výchovy k lidským právům pro nižší ročníky středních škol (2008)

ISBN: 978-92- 871-6332-5

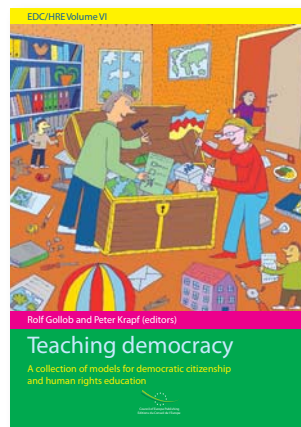
Svazek IV Účast na demokracii (Taking part in democracy): Plány hodin výchovy k demokratickému občanství a k lidským právům pro vyšší ročníky středních škol (2010)

ISBN: 978-92-871-6833-7

Svazek V Objevujeme práva dětí (Exploring children's rights): Devět krátkých projektů pro základní školy (2007)

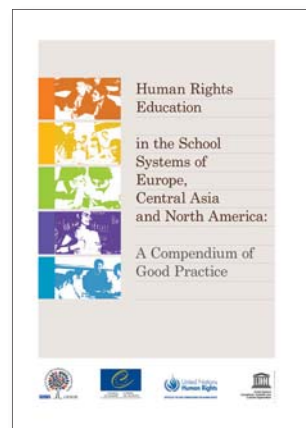
ISBN: 978-92-871-6089-8

Svazek VI Výuka demokracie (Teaching democracy): Sbírka příkladů pro výchovu k demokratickému občanství a lidským právům (2008)

ISBN: 978-92-871-6278-6

Učitelé často obtížně shánějí vhodné výukové materiály pro výchovu k demokratickému občanství a lidským právům. V šesti příručkách z řady „Žijeme demokracii“ najdou vysoce kvalitní výukové materiály, které testovali odborníci v několika zemích a které díky své flexibilitě umožňují zkušeným i začínajícím učitelům zavádět do škol výchovu k demokracii a lidským právům zábavným, interaktivním a poutavým způsobem. Příručky byly vytvořeny zkušenými autory z různých evropských zemí a pokrývají všechny věkové skupiny žáků, od základních škol po střední školy a gymnázia.

Kompendium osvědčených postupů

Výchova k lidským právům ve vzdělávacích systémech Evropy, Střední Asie a Severní Ameriky: Kompendium osvědčených postupů (2009)
(Human Rights Education in the School Systems of Europe, Central Asia and North America: A Compendium of Good Practice) OSCE/ODIHR, OHCHR, UNESCO a Rada Evropy s HREA

Kniha vzdělávacích materiálů Výchova k lidským právům ve vzdělávacích systémech Evropy, Střední Asie a Severní Ameriky: Kompendium osvědčených postupů je sbírkou 101 osvědčených praktických příkladů z oblasti výchovy k lidským právům, výchovy k demokratickému občanství a výchovy ke vzájemnému respektu a porozumění, získaných v zemích Evropy, Severní Ameriky a Střední Asie.

Publikace Rady Evropy si můžete stáhnout na adrese <http://book.coe.int>.

Texty v angličtině, francouzštině a dalších jazycích si můžete stáhnout na adrese www.coe.int/edc.

Kontaktní údaje

Pokud si přejete získat více informací o programu výchovy k demokratickému občanství a lidským právům nebo kontaktovat svého národního koordinátora pro výchovu k demokratickému občanství a lidským právům, prohlédnout si profil své země nebo zjistit, jakým způsobem se můžete více zapojit, využijte e-mailovou adresu edc@coe.int nebo navštivte internetové stránky <http://www.coe.int/edc>.

Rada Evropy
F-67075 Strasbourg Cedex
Tel +33 (0)3 88 41 35 29
Fax +33 (0)3 88 41 27 88

Rada Evropy

UČENÍM A PROŽITKEM K DEMOKRACII

© Peti Wisemann

Program výchovy k demokratickému občanství
a lidským právům

VÝCHODISKA A METODY PRÁCE

Rada Evropy je nejstarší evropskou organizací. Má 47 členských zemí a ovlivňuje životy více než 800 milionů lidí. Jejím hlavním úkolem je prosazování lidských práv, demokracie a vlády práva. Vzdělávání hraje v této její misi klíčovou úlohu. V roce 1997 zahájila Rada Evropy zcela nový program s ambiciózním cílem umožnit každému Evropanovi vzdělání v oblasti demokratického občanství a lidských práv. Dnes je program Rady Evropy nazvaný „Učíme se demokracii a prožíváme ji“ v Evropě i jinde uznáván jako jeden z předních programů svého druhu.

Proč vychovávat k demokracii a lidským právům?

Program Rady Evropy odráží celosvětově stále rozšířenější konsensus, že vzdělávání hraje klíčovou roli v rozvoji udržitelných forem demokracie a respektu k lidským právům ve společnosti. Vzdělávání rovněž velkou měrou přispívá k soudržnosti a sociální spravedlnosti a je jedním z nejsilnějších způsobů ochrany proti násilí, rasismu, extremismu, xenofobii, diskriminaci a netoleranci.

Jaké výhody přináší jednotlivcům?

Výchova k demokratickému občanství a lidským právům lidem umožňuje, aby ovlivňovali život svých komunit a národů. Lidem, kteří se cítí být od světa politiky odtrženi, pomáhá stát se angažovanými občany, připravenými bránit svá lidská práva i lidská práva svých spoluobčanů. Rozvíjí hodnoty, sebevědomí a pocit odpovědnosti, stejně jako praktické znalosti a dovednosti.

Jak probíhá učení?

Demokratickému občanství a lidským právům se neučíme jen ve školách v hodinách občanské výchovy. Je to celoživotní proces zahrnující osobní zkušenosti, praxi i formální výuku. Podílí se na něm řada hráčů a jsou do něj nějakým způsobem zapojeny všechny typy a stupně vzdělávání, jak formální, tak neformální. Roli v tomto procesu hrají mládežnické a nevládní organizace, stejně jako ministerstva a úřady místní samosprávy, instituce vyššího vzdělávání, základní i mateřské školy, rodiče, děti, učitelé a ředitelé škol.

V čem je program Rady Evropy jiný než ostatní?

Program Rady Evropy nabízí jedinečně strukturovaný přístup ke vzdělávání v oblasti občanství a lidských práv, bere v úvahu komplexní povahu vzdělávacího procesu a rozdíly ve vzdělávací praxi v jednotlivých členských státech. Hlavním úkolem programu je identifikovat na lokální a národní úrovni oblasti s největším potenciálem k rozvoji vzdělávání – jako je například vytváření strategií, vedení škol, vzdělávání učitelů a výuka žáků ve třídách – a na ně směřovat své hlavní aktivity. Nedílnou součástí programu je výroba a distribuce publikací, praktických nástrojů a podpůrných dokumentů pro konkrétní příjemce – např. pro tvůrce strategií na nejvyšší úrovni, ředitele škol, odborníky na vzdělávání učitelů a učitele samotné.

su a rozdíly ve vzdělávací praxi v jednotlivých členských státech. Hlavním úkolem programu je identifikovat na lokální a národní úrovni oblasti s největším potenciálem k rozvoji vzdělávání – jako je například vytváření strategií, vedení škol, vzdělávání učitelů a výuka žáků ve třídách – a na ně směřovat své hlavní aktivity. Nedílnou součástí programu je výroba a distribuce publikací, praktických nástrojů a podpůrných dokumentů pro konkrétní příjemce – např. pro tvůrce strategií na nejvyšší úrovni, ředitele škol, odborníky na vzdělávání učitelů a učitele samotné.

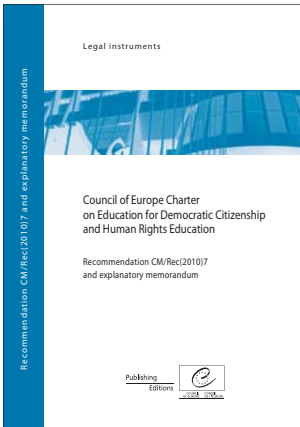
Síť koordinátorů

Program demokratického občanství a lidských práv a publikace, které jsou jeho součástí, vycházejí z nejlepších zkušeností a postupů ověřených ve 47 členských zemích Rady Evropy. S realizací programu pomáhá síť zástupců jmenovaných jednotlivými členskými státy, kteří jsou ve svých zemích špičkami ve svém oboru. Tito zástupci se nazývají koordinátoři výchovy k demokracii a lidským právům a jejich hlavním úkolem je zařizovat rozvoj výchovy k demokratickému občanství a lidským právům v jejich zemích a sloužit jako spojovací článek mezi aktivitami jednotlivých států a programem Rady Evropy. Na seminářích a konferencích dochází k pravidelné výměně informací o osvědčených postupech a k prezentaci a distribuci nových materiálů na mezinárodní úrovni, přičemž je zaručena evropská odpovědnost za program a jeho potenciál k využití v dalších zemích světa.

Pro členské státy

Charta

Charta Rady Evropy o výchově k demokratickému občanství a výchově k lidským právům – Doporučení CM/Rec(2010)7 a vysvětlující memorandum (Council of Europe Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education - Recommendation CM/Rec(2010)7 and explanatory memorandum) ISBN: 978-92-871-6898-6

Vzdělávací iniciativy zpravidla nejsou brány dostatečně vážně a nemají reálný vliv, pokud nemají autoritu plynoucí z uznání na politické úrovni. Charta Rady Evropy o výchově k demokracii a lidským právům představuje formální uznání programu, tak jak ho vyžadují osoby odpovědné za politická rozhodnutí, pokud mají příslušné vzdělávací strategie a postupy podpořit a propagovat. Charta, kterou v roce 2010 přijalo všech 47 členských států Rady Evropy, definuje klíčové pojmy a principy a je podnětem ke konkrétním krokům v členských státech.

Pro osoby odpovědné za politická rozhodnutí:

Podpora politiky vzdělávání

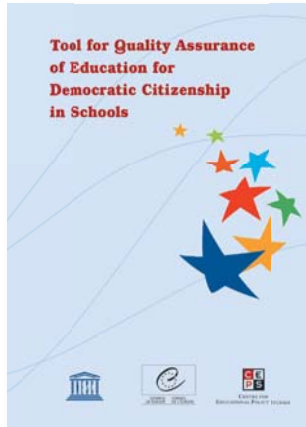
Strategická podpora určená osobám odpovědným za politická rozhodnutí: strategický nástroj pro výchovu k demokratickému občanství a lidským právům (2010) (Strategic support for decision makers: policy tool for education for democratic citizenship and human rights)

Pro řadu osob zapojených do rozhodování v oblasti vzdělávací politiky je výchova k demokratickému občanství a lidským právům novou oblastí, ve které se cítí nejistí a nedostatečně informovaní. Nástroj Rady Evropy nazvaný Strategická podpora pro osoby odpovědné za politická rozhodnutí jim poskytuje potřebnou orientaci formou přehledného průvodce pro konzistentní a udržitelné přijímání politických rozhodnutí. Vysvětluje, co výchova k demokracii a lidským právům znamená a jak se odráží ve strategickém rozhodování na různých úrovních školního i mimoškolního vzdělávání – od všeobecného vzdělávání po přípravu na povolání, vyšší vzdělávání a vzdělávání dospělých.

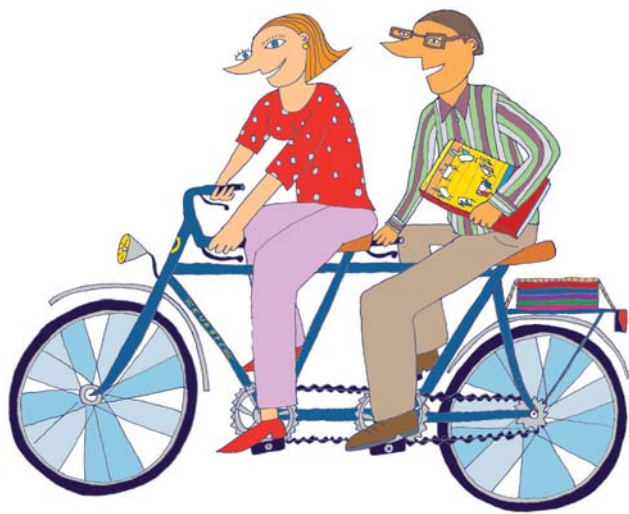
Pro ředitele škol a inspektoři:

Zajištění kvality

Nástroj pro zajištění kvality výchovy k demokracii ve školách (2005) UNESCO, Rada Evropy a CEPS (Strategic support for decision makers: policy tool for education for democratic citizenship and human rights)

Rozvoj kultury demokracie a lidských práv v procesu vzdělávání je klíčovým faktorem pro zlepšování dosažených výsledků. Ačkoli jsou principy zajišťování kvality v oblasti vzdělávání široce uplatňovány, výchova k občanství a lidským právům velmi často není jejich součástí. Tato publikace – Nástroj pro zajištění kvality výchovy k demokracii ve školách - poskytuje osobám odpovědným za politická rozhodnutí, inspektorům, provozovatelům a ředitelům škol rámec, který lze aplikovat jak plošně na celý vzdělávací systém, tak na jednotlivé vzdělávací instituce.

Pro školy, univerzity a občanské organizace

Partnerská spolupráce

Partnerská spolupráce mezi školami, komunitami a univerzitami vedoucí k udržitelné demokracii: Výchova k demokratickému občanství v Evropě a ve Spojených státech amerických (2010) (School-community-university partnerships for a sustainable democracy: Education for democratic citizenship in Europe and the United States of America) ISBN: 978-92-871-6795-8

Výchova k demokratickému občanství a lidským právům je příliš širokou a příliš významnou oblastí na to, aby za ni odpovídal pouze stát. Nevládní organizace, nadace, odbory, komunitní skupiny, rodičovská sdružení, vysoké školy, univerzity a další organizace si vždy neuvědomují, čeho by mohly dosáhnout prostřednictvím užší spolupráce s veřejnými a jinými orgány pracujícími v této oblasti. Nástroj Rady Evropy nazvaný Partnerská spolupráce mezi školami, komunitami a univerzitami vedoucí k udržitelné demokracii poskytuje občanským organizacím doporučení pro navazování a realizaci partnerské spolupráce v oblasti vzdělávání, s cílem zajistit vysoce kvalitní výchovu k občanství a lidským právům.

Pro ředitele škol

Demokratické řízení

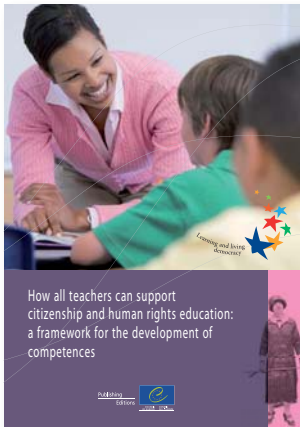

Demokratické řízení škol (2007) (Democratic governance of schools) ISBN: 978-92-871-6088-1

Demokratickým a lidskoprávním hodnotám a přístupům se člověk učí nejen díky formální školní výuce, ale také prostřednictvím zkušeností získaných během života a práce v komunitě, která tyto hodnoty uznává. Vzdělávací instituce si však často nejsou vědomy výhod, které by jim aktivnější účast na chodu společnosti přinesla. Příručka Rady Evropy nazvaná Demokratické řízení škol ředitelům škol jasně vysvětluje výhody rozvíjení demokratičtější školní kultury a předkládá nápady a rady, jak lze takovou kulturu vytvořit a udržovat. Další příručka vydaná Radou Evropy nazvaná Cesta k demokratické praxi (Advancing democratic practice) se zabývá stejnými tématy z hlediska provozovatelů univerzit.

Pro odborníky na vzdělávání učitelů:

Profesní rozvoj

Jak mohou všichni učitelé podpořit výchovu k občanství a lidským právům: rámec pro rozvoj kompetencí (2009) (How all teachers can support citizenship and human rights education: a framework for the development of competences) ISBN: 978-92-871-6555-8

Úspěšnost výchovy k demokratickému občanství a lidským právům významně závisí na dovednostech učitele. Odborníci na vzdělávání učitelů si však často nejsou přesně jisti, co takové dovednosti mají obnášet a jak by měli být učitelé vzdělávání v aktivních výukových metodách, které jsou pro efektivní výchovu v oblasti demokratického občanství a lidských práv nezbytné. Nástroj Rady Evropy nazvaný Jak mohou učitelé podporovat výchovu k demokracii a lidským právům: rámec pro rozvoj kompetencí předkládá učitelům a odborníkům na vzdělávání učitelů rámec pro rozvoj základních kompetencí potřebných pro praktickou realizaci výchovy k demokratickému občanství a lidským právům na různých typech škol.

BALÍČEK EDC/HRE: SOUBOR NÁSTROJŮ PRO PROSAZOVÁNÍ DEMOKRACIE A LIDSKÝCH PRÁV PROSTŘEDNICTVÍM VZDĚLÁVÁNÍ